ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ।

v.

ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਆਦਿ।

(2020 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3681-3682 ਆਦਿ)

ਨਵੰਬਰ 16, 2020

[ਏ.ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਕੰਮ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼:

ਵਿਕਰੀ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜੋ ਸੀ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ-ਧਾਰਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ - ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ

ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ (ਜੀ.ਪੀ.ਏ.) ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ - ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ

ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ - ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ: ਵਿਵਾਦਿਤ

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਬੋਝ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ ਸਨ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਸਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਕਿਉਂਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ - ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ, ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ

ਗਵਾਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ - ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਾ ਕਰਨਾ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ

ਸੀਮਾ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ।

ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ - ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਸਬੂਤ:

ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਮੁੱਲ - ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ.

ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ - ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ - ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ
ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ - ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ - ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ.

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872:

90 - 30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1963:

ਸ. 17 - ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ।

ਅਭਿਆਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ:

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼:
"ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ" - ਤਸਦੀਕ, ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਸ. 3 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਐਕਟ, 1882

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਹੋਲਡ: 1.1 ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ
ਜੇ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 32] [446-
-]

ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ. v. ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2006) 5 ਐਸਸੀਸੀ 353 : [2006] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 692 -
'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ ਸਨ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਬੋਝ ਸੀ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, ਗਵਾਹ ਨੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ
ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।
ਇਸ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ,
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਗਰਮ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. [ਪਾਰਸ 40 ਅਤੇ 41] [448--] [449--]

ਅਨਿਲ ਰਿਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ (2006) 5 ਐਸਸੀਸੀ 558 : [2006]
1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 659 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ। [ਪੈਰਾ 42] [450--]

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 1990 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ (ਜੀ.ਪੀ.ਏ.) ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਤੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4-ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰੇ ਕਿ ਉਸਨੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। [ਪੈਰਾ 43][450-; 451--]

ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਪੀਏ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1990 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 44] [451--]

1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਮਾਨ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ। [ਪੈਰਾ 45] [451--]

H

ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਏ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ. ਇਸ
ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 46] [451--]

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
ਕਿਉਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਪਿੰਡ ਦਾ ਇੱਕ ਲੰਬਰਦਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦਾ ਕੰਮ
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ, ਲੰਬਰਦਾਰ ਨੂੰ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਿੰਡ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ
ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਹੀਂ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47] [451--]

ਸੱਤਿਆ ਗੁਪਤਾ (ਐਸਐਮਏਟੀ) ਉਰਫ ਮਧੂ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ
(1998) 6 ਐਸਸੀਸੀ 423 : [1998] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1183 - ਭਰੋਸੇ.

ਮਿਤੀ 03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ,
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੋ
ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ ੬੮ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ
ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 03.07.1990 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੁਆਰਾ. ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ (3) ਨੇ
ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ
03.07.1990 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ
ਖੁਦ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ 'ਜੀ' ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਰਕਮ। ਨਾਲ ਹੀ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ
3 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। (ਪਾਰਸ 48, 52, 53, 54, 56) [452- ਡੀ; 453-ਈ-ਜੀ; 454-ਜੀ-ਐਚ;
455-ਏ-ਬੀ]

ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ (2015) 8 ਐਸਸੀਸੀ 615: [2015] 6 ਐਸਸੀਆਰ 397 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ
ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1990 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੇ ਸਬੂਤ 17 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3
ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

[ਪੈਰਾ 55] [453--; 454--]

ਦਾਮੋਦਰ ਬਨਾਮ ਡਾਮੋਦਰ ਬ. ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (2004) 12 ਐਸਸੀਸੀ 336 : [2003] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 904 - ਭਰੋਸੇਯੋਗ।

ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ 'ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882, ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ" ਹੈ, ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ
ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹਰੇਕ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ
ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 03.07.1990 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਵਜੋਂ ਵੈਂਡੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ
ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਯਾਨੀ ਲੰਬਰਦਾਰ। ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ, ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ
ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। [ਪਾਰਸ 57 ਅਤੇ 58] [455--]

ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ
ਵੈਂਡੀ, ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਭਾਰ
3 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਜੇ ਵੀ ਅਟੱਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 60 ਅਤੇ 61] [457--; 458- -]

ਆਲੋਕਾ ਬੋਸ ਬਨਾਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2009) 2
582 : [2008] 17 ਐਸਸੀਆਰ 822 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ.

ਕਿਉਂਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਮੁਦਈ
'ਤੇ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਕਰਨ ਲਈ
ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਬਾਰੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰੋ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ; ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ
ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 62] [459--]

ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ
ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅੰਤਰ ਹਨ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ.
ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ, ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ
ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਓ।
[ਪੈਰਾ 80] [465--]

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ
ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ,
10 ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤ
ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਮਾਹਰ,
ਡੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤਾਂ 'ਤੇ ਖੁਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ
ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ. [ਪੈਰਾ 64] [459--]

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ
ਨਤੀਜਾ ਸਨ
ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਾਹਰ 10 ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਮਾਹਰਾਂ ਦੀ ਰਾਏ
ਇਹ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ
ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ
ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਅਲੀ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 65] [459--]

4.1 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ੧੯੬੩ ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ। [ਪਾਰਸ 66 ਅਤੇ 67][459-; 460--]

4.2 1963 ਜੀਪੀਏ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ 'ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ
ਸਬੂਤ ਐਕਟ, ਇੱਕ 30 ਸਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ
ਇਸ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਧਾਰਨਾ ਹੈ. ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ
ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 1963 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਸੀ। (ਪਾਰਸ 69, 70 ਅਤੇ 71) [460--; 461- -]

5.1 ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹਨ.
ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ,
ਇਸ ਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। [ਪਾਰਸ 78 ਅਤੇ 81] [464--; 465-]

5.2 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ - ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਢਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ
2001 ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। [ਪੈਰਾ 79] [465- -]

ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ
1990 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ.
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ
ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।
ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ। [ਪਾਰਸ
82 ਅਤੇ 83][465--]

<u>ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ</u>

[2006] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 692	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 32
[2006] 1 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 659	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 41
[1998] 3 SCR 1183	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 47
[2003] 3 ਬੇਨਤੀ ਐਸਸੀਆਰ 904	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 55
[2015] 6 SCR 397	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 59
[2008] 17 SCR 822	'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 60

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3681-3682 2020.

2012 ਦੇ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 2901 ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.05.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ
ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਅਤੇ 2012 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 3881 (ਓ ਐਂਡ ਐਮ)।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3683-3684 2020.

ਟੀ.ਐਸ. ਦੋਆਬੀਆ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਦਿਨੇਸ਼ ਵਰਮਾ, ਰਜਤ ਵਰਮਾ, ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼
ਭੌਮਿਕ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਸਕਸ਼ਮ ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ, ਏ.ਡੀ.ਵੀ. ਚਾਰ
ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ।

ਕੈਵੀਏਟਰ-ਇਨ-ਪਰਸਨ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ?

ਏ. ਐਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ, ਜੇ. ਛੁੱਟੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਈ ਗਈ।
ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਆਮ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਪਵਾਦ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ
ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 2901/2012 ਅਤੇ 3881/2012 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ 27.05.2019 ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ
ਫਰਮਾਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ

---

[1] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਹਾਈ ਕੋਰਟ"

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਦਾਰੀ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਜੱਜ (ਸੀਨੀਅਰ ਡਵੀਜ਼ਨ), ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 2 ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 11/2001 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ - ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ) ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਆਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 3), ਰਤਨ ਸਿੰਘ (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 4), ਨਰਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 5) ਅਤੇ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ) ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ

ਨੰਬਰ 6)। ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ (ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1) ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਸੀ 4 ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਤਰੇਈ ਭਾਬੀ. ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ)
ਇਸ ਵਿੱਚ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ) ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਸਦਾ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ) ਪੁੱਤਰ ਹੈ।

ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 1963, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ
ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ ਛੇ ਬਰਾਬਰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ.

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਕਸਰ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ।

6. ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ (ਜੀ.ਪੀ.ਏ.) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
28.06.19903 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਮਿਤੀ 29.06.1990 ਅਤੇ 03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਮੰਗੇ ਸਨ
1990 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਦਲਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ। ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ
ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ - ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਘਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ।
ਜੂਨ 1990 ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਨੂੰ ਉਕਤ ਇੰਤਕਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 3 ਜਾਂ 4 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉੱਥੇ ਰਿਹਾ।

[2] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਦਾਲਤ"

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 3 , "1990 ਜੀਪੀਏ"

ਸਾਲ 1999 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ,
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਹਾਲੀ ਚਲੀ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ ਵਧ ਗਈ। ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ
ਫਰਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦਾ, ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦਾ
ਸੌਤੇਲੇ ਭਰਾ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਉਸਦੇ ਇੱਕ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ
ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ।
ਉਕਤ ਤੱਥ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਨੂੰ 19634 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ 19634 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਉਕਤ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 1963 ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਾਲ 1990 ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ - ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਤਰੇਈ ਭਾਬੀ - ਬਚਾਓਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 1, ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਿਖੇ ਸਨ, ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਜਾਅਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉੱਥੇ ਆਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੇ ਗਠਿਤ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਇਜ਼ ਹਨ.

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 23.04.2001 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 3 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ 19 ਹੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 11/2001 ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

", ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੰਬਰ 2213 ਰਾਹੀਂ 05.07.2000 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ-ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 2
ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 5 ਸਰਸਾਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਹੈ
ਪਿੰਡ ਪ੍ਰੇਮਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ 7 ਮਰਲੇ 2 ਸਰਸਾਹੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖੇਵਤ ਨੰਬਰ 1401, ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 2098, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 6967 (3-5) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ,
ਐਚ.ਬੀ. ਨੰਬਰ 247, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਜਮਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ

---

4 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "1963 ਜੀਪੀਏ"

ਸਾਲ 1996-97 ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਖਤਾਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਅਯੋਗ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 13795 65/68ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ 1/2 ਹਿੱਸੇ ਭਾਵ 7 ਮਰਲੇ 2 ਸਰਸਾਹੀ ਦਾ 1/2 ਹਿੱਸਾ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ
ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

2. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਖੇਵਤ ਨੰਬਰ 1400, ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 2097, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 2773/694 (0- 11), 2774/694 (0-4), 2775/694 (0-1), 2776/694 (0-1), 2776/694 (0-1), 2776/694 (0-1), 2776/694 (0-1) ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 9 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

3), 2778/695 (0-6), 2779/695 (0-8), ਖੇਵਤ ਨੰਬਰ 1463, ਖਟੌਨੀ

ਨੰਬਰ 2166 ਤੋਂ 2168, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 689 (2-19) ਪ੍ਰੇਮਗੜ੍ਹ,

ਸਾਲ 1996-97 ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਐਚ.ਬੀ. ਨੰਬਰ 247, ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ। ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਡੀਟੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ। 28.06.90.

. 235 ਕਨਾਲ 6 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 39 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਟਾ ਨੰਬਰ 46/60 ਤੋਂ 67 ਅਤੇ 36/56 ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 20ਆਰ/21 (0-14), 21ਆਰ/24/1 (3-11), 23-1 (1-1), 23-1 (1-1) 106//(0-14), 131 (2-19), 16-/17 (1-6), 25 (6-18), 16-/16 (8-0), 17-/13/2 (6-4), 14/
1 (1-0), 21 (8-0), 22 (8-0), 23 (8-0), 24/1 (5-0), 24/2 (2-4), 25 (8-
0), 18-/11/1 (2-8), 23-/8/2 (2-6), 24-/1 (2-0), 10 (6-5), 11/1
(1-14), 23-/3/2 (5-40), 4 (8-0), 5 (8-0), 6 (7-12), 17-/14/2 (6-4),
15 (8-0), 16 (8-0), 17/1 (4-4), 17-/17/2 (3-0), 18 (8-0), 19 (8-0),
20 (8-0), 18-/19 (8-0), 20 (8-0), 21 (8-0), 22 (8-0), 21-/1/1 (7-
4), 4/2 (5-5), 23/2 (4-1), 25 (2-13), 22-/5 (3-0), 21-/23/2-ਮਿੰਟ

(1-3), 104/2 (0-2), 23-ਆਰ/26 (0-14), 53//1 (2-7), ਜੋ ਕਿ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣਪੁਰ, ਐਚ.ਬੀ. ਨੰਬਰ 144, ਤਹਿਸੀਲ ਦਸੂਹਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।
ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ।

4. ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 4 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 28.06.1990 ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੀ ਹਨ

ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਯੋਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਅਟਾਰਨੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਥਿਤ ਅਟਾਰਨੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 12.06.2002 ਨੂੰ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 173/2002 ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3, 5 ਅਤੇ 6 ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 11 ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ 10 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਹੇਠਾਂ:

"ਮੈਂ। ਖੇਵਤ ਨੰਬਰ 602, ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 662, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 85/17 (6-14) ਵਾਲੀ 6 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਚੋਂ 1 ਕਨਾਲ 61/2 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 11395 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 11 ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਪਿੰਡ ਬਜਵਾੜਾ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 8, ਐਚ.ਬੀ. ਨੰਬਰ 355,
ਸਾਲ 1995-96 ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤਹਿਸੀਲ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

. ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 03.07.1990 ਦਾ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼
ਮਾਪ 34 ਕਨਾਲ 5 ਮਰਲੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 32-ਆਰ/13/3 (2-12), 14
(8-0), 15/1 (4-16), 16 (2-10), 17 (3-11), 18/1 (1-9), 12//13/2 (0-9),
14/1 (0-9), 18/2/1 (2-19), 23 (5-3), 24/1/1 (5-9), 24/2/1 (1-2), 25/2/
1(0-8), 12-/15/2 (4-18), 16 (8-0), 17/1 (7-13), 18/1/1(2-8), 25/1/
1 (5-16), 13//20 (8-0), 21 (8-0), 22 (8-0), 23/1 (4-12), 27/17/2 (0-
19), 18/1 (1-10), 18/2 (0-19), 23/1 (5-10), 23/2 (1-12), 27/24/1 (1-
14), 32//3/2 (5-13), 4/1 (1-3), 4/6 (0-2), 17//13 (ਇੱਕ ਮਰਲੇ ਤੋਂ ਘੱਟ),
18//3 (0-5), 4 (2-16), 5/1 (0-1), 17//1/1 (3-10), 2/1 (7-6), 3/1 (4-
12), 8/2/1 (3-3), 9/1 (0-18), 24//6/2/1 (5-15), 7/1/2/1 (2-5), 14/2 (0-
11), 15/1 (4-18), 25//8 (0-10), 9 (5-0), 10-2-1 (5-19), 11/1 (4-18),
12/2 (4-18), 13/1 (0-17), 13//11 (7-11), 12 (7-11), 13/1 (4-7), 13/
18/2 (4-12), 19 (8-0), ਭਾਵ ਸਾਲ 1983-84 ਲਈ ਜਮਾਬੰਦੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਮਹਿੰਦੀਪੁਰ, ਐਚ.ਬੀ. ਨੰਬਰ 46, ਤਹਿਸੀਲ ਦਸੂਹਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ 205 ਕਨਾਲ 9 ਮਰਲੇ ਦਾ 1/6 ਹਿੱਸਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ

---

5 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ"

ਸਾਲ 1994-95 ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਜਮਾਬੰਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਰੱਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਦੂਜੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

. ਖੇਵਤ ਨੰਬਰ 107, ਖਟੌਨੀ ਨੰਬਰ 148, ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 13//1 (6-18), 14-ਆਰ/5 (8-0), 14-ਆਰ/5 (8-0) ਵਾਲੀ 14 ਕਨਾਲ 18 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 2 ਕਨਾਲ 10 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ 22.05.1996 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 7 ਮਿਤੀ 20.05.1996 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਪਿੰਡ ਸਰੀਨਪੁਰ, ਐਚ.ਬੀ.
ਨੰਬਰ 139, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

ਇਹ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 18.03.1996 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1996 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਲਾਟ ਨੰਬਰ 373 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ 9 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ-
1/12 ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਰ ਜਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ 378-ਲੈਂਡ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੜਕ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ 373-ਐਲ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ, ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਮੂਲ ਚੰਦ ਭੰਡਾਰੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ . 372-ਐਲ ਹੈ।
ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਸਾਈਟ ਯੋਜਨਾ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿ 21.03.1996 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ ਮੁਖਤਾਰ ਵਜੋਂ 1/12 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 18.03.1996 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਫਰੰਟ : ਰੋਡ;

ਪਿੱਛੇ : . 378- ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ;

ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੂਲ ਚੰਦ ਭੰਡਾਰੀ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲਾ ਨੰਬਰ 372-ਐਲ ਹੈ; ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ 373-ਐਲ;

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਮਾਡਲ ਟਾਊਨ 'ਚ ਸਥਿਤ ਸਾਈਟ ਪਲਾਨ 'ਚ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਵਿਕਲਪਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ
ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ () ਤੋਂ () ਵਿੱਚ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 9 ਅਤੇ 10 ਜਾਇਦਾਦ ਨੰਬਰ (v) ਅਤੇ (v) ਦੇ ਸਹਿ-ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ।

ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ
ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 173/2002 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:

ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 11/2001 ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ-

"1. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ?

ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਕੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ?

ਰਾਹਤ।

ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 173/2002 ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ-

"1. ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?

ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਦ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਲੀ?

ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਕਲਪਕ ਰਾਹਤ ਵਜੋਂ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

ਰਾਹਤ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 11/2001 ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ।
ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 03.01.2009 ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਰਾਹੀਂ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ (ਐਡਹਾਕ), ਫਾਸਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸੀਐਸ ਨੰਬਰ 11/2001 ਅਤੇ ਸੀਐਸ ਨੰਬਰ 173/2002 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ 2009 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ

ਇੱਕ ਟਰੈਕ ਕੋਰਟ - 1, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 6. ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਦੁਆਰਾ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਦਾਰਥਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ,

30.11.2011 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 11/2001 ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਜੋ ਪਾਤਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ 9 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਪਾਈ ਗਈ ਕਿ ਜਮਾਬੰਦੀ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਨਾਮ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ:

"48. ਮੇਰੀ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 4 ਕਨਾਲ 13 ਐਮਆਈਐਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 9 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਲੇਟ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਨੋਟ () ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਲਡੀ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹੁੰਚੇ ਬਾਕੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਡਿਕਰੀ ਸ਼ੀਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਫਾਈਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਕਮਰਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀ.ਐਸ. ਨੰਬਰ 172/2002 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

15. ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3/2009 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4/2009 ਵਿਰੁੱਧ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 2901/2012 ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 3881/2012 ਵਜੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਵਜੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ। ਉਹੀ ਪੜ੍ਹੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ:

"1. ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਊ ਹਨ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ?

2. ਕੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ

---

6 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ"

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਗਲਤ ਸੀ

ਹੇ

ਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?"

ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ
ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਰਾਏ।

ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸੈੱਟ (ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਨੰਬਰ 21326-21327/2019 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 4 ਤੋਂ 6 ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ (ਐਸਐਲਪੀ (ਸੀ) ਸ੍ਰੀ ਨੰਬਰ 29775-29776/2019 ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ) ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, 4 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਬੇਲੋੜੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਾ ਕਰਨਾ - ਕਿਉਂਕਿ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ 7 ਦੇ ਆਰਡਰ 6 ਨਿਯਮ 4 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸਵੈ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ 'ਤੇ ਹੋਏ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ੧੯੯੦ ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ 1963 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੀ ਤਾਂ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਿਨਾਂ ਨੋਟ ਕੀਤੇ
ਕਿ 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫਿਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਕ੍ਰਾਸ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ
ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਜੀ ਵਿਖੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੀ ਸੀ
ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮਾਂ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੀ ਮਾਹਰ ਅਰਵਿੰਦ ਸੂਦ (ਡੀਡਬਲਯੂ 7) ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਅਸਲੀ ਹਨ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ

---

7 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ""

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ 875 ਦੀ ਬਜਾਏ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏਏਐਸ 775 ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸਦੇ ਪਤੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 1987 ਤੋਂ 1995 ਤੱਕ 775 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ - ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੇ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਪਾਠਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਬ੍ਰਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਜੋੜੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ

4 ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸਲਾਹਕਾਰ; ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨਾਲ ਸਕੂਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ

ਸੀ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬੇਟੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੇ ਉਹ ਉਕਤ ਨਕਦੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਲੈ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ,

ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 2001 ਤੱਕ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ।

ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣਗੇ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਵਿਖੇ ਪਲਾਟ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਸਹੀ ਅਤੇ ਅਸਲੀਅਤ ਦੀ ਸਹੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। 1990 ਇੱਕ ਹੈ

ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦਾ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ, ਉਕਤ ਪਲਾਟ

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ.

ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ। ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਥਾਪਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਇਹ

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ੧੯੯੦ ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਗੜਬੜੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ ਗਲਤ ਸੀ

1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਟੈਂਪ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ 875 ਦੀ ਬਜਾਏ 775 ਵਜੋਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲੇਖਕ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਿਨ। 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਅਤੇ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰ ਦੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ
29.06.1990 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 4
ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 388 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 390 'ਤੇ 1990 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 389 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ
ਵਿੱਚ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ।

ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਆਦਮੀ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ। ਇਸਦਾ ਕਾਰਨ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੀ
ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਔਰਤ, ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ
ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਫੋਟੋ ਅਤੇ ਅੰਗੂਠੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਜੀਪੀਏ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ
ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਕੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
ਹੱਥ ਲਿਖਣ ਦੇ ਮਾਹਰ ਜੱਸੀ ਆਨੰਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ 10) ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ।
ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ,
ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ ਸਨ
ਕਥਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ,
ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ
ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ
ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ
ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦਾ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ। ਉਸ ਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ/ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 1 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਕਰੀ ਵਿਚਾਰ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 29.06.1990 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ
ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ

ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੀਹ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ 6 ਦੋਸਤਾਨਾ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਦੋਸ਼ੀਆਂ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ।
ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਟੀ.ਐਸ. ਦੋਆਬੀਆ, ਵਿਦਵਾਨ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਛਾਬੜਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 3 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਭਾਸ਼ੀਸ਼ ਭੌਮਿਕ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ।
ਉਹ ਸਵਾਲ ਜੋ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਉੱਠਦੇ ਹਨ
ਅਪੀਲਾਂ ਇਹ ਹਨ:

ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਨ?

ਕੀ 1990 ਜੀਪੀਏ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 29.06.1990 ਅਤੇ 03.07.1990 ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ?

ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਵੇਗਾ
ਕੇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਓ।

<u>ਧੋਖਾਧੜੀ</u>

ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਸ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 28.06.1990 ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ 1990 ਦੇ ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 29.06.1990 ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ 29.06.1990 ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕ੍ਰਮਵਾਰ 03.07.1990. ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ
ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਨ।

<u>1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮਿਤੀ 29.06.1990 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ</u>

26. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਉਸ ਪਿੰਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਲਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸੱਚਮੁੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਕਤ ਖਾਲੀ

ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਲ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ 'ਤੇ
ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖਾਲੀ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਜਾਅਲੀ ਰੂਪ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ,
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ
ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜੇ
ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੈ, ਇਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਲਿਖਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ
1990 ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 28.09.1990 ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ
29.09.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਲਿਖਾਰੀ (ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ - ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,
ਬੇਨਤੀ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਸਨੇ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼।
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ (ਡੀਡਬਲਯੂ 7) ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਰਾਏ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 2) ਅਤੇ ਅਵਤਾਰ ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ
ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 4), ਜਿਸ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੌਰਾਨ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਅਤੇ 29.06.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖਰੀਦੇ ਗਏ ਸਟੈਂਪ ਪੇਪਰਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼,
ਇਸ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸਬ-ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਐਫ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਸਮਰਥਨ ਰੱਖੇ । ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੰਮ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਆਵੇ
ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤਹਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇੰਤਕਾਲ ਲਈ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ
(4) ਕਿ ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਖਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਗਵਾਹ ਸੀ
ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਉਸ ਦੇ ਗਵਾਹ (ਪੀਡਬਲਯੂ 4) ਤੋਂ ਉਸ ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਅਤੇ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫਿਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਡੀਡਬਲਯੂ 2, ਡੀਡਬਲਯੂ 4 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1990
ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"48. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਾਲ 1990 ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ
ਇੱਕ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਔਰਤ ਹੈ। ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੰਤਕਾਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰਕ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਚੁੱਪ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ
ਉਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਦਲੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਸਾਲ 2001 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ।

51. ... ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਅਸਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਅਸਲੀ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਖਾਲੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।
ਉਹ ਇਸ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ।
52. ਇੱਥੇ ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਮੈਂ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਘਿਰ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੀਡਬਲਯੂ-4 ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਤਹਿਸੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦਸੂਹਾ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਇਹ ਗਵਾਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ...

53. ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ,
ਆਪਣੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ

ਪਾਰਟੀਆਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ। ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ
ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ। ...

64. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ
ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 29.06.1990 ਨੂੰ ਦਰਜ 28.06.1990 ਦੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਉਲਟ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ
ਦੋਸ਼ੀ। ਫਿਰ ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਬਚਾਅ ਵਕੀਲ
ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਅਸਲ ਅਟਾਰਨੀ ਮਿਤੀ 28.06.90 ਨੂੰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਲੁਡਿਆਣੀ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ.2 ਕੁਲਤਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ
ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲਾ ਸੀ
25.01.1984 ਈ. ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.3/ਏ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਇਸ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਡੀਡਬਲਯੂ.2, ਜੋ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਕਸ ਡੀਡਬਲਯੂ 3/ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਸਾਬਕਾ ਡੀਡਬਲਯੂ 3/ਏ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਸੀ
24.12.1981 ਨੂੰ ਉਰਦੂ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ। ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਤੋਂ 15 ਕਨਾਲ 7 ਮਰਲੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਵਿਕਰੇਤਾ ਪਿੰਡ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ
15.06.1983 ਈ. ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ।
ਡੀ5 ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ.7 ਅਰਵਿੰਦ ਸੂਦ, ਜੋ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਣ ਦੇ ਮਾਹਰ ਹਨ, ਨੇ 28.06.1990 ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ. ਡੀਡਬਲਯੂ 7/ਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤ ਇਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨੰਗੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ 1990
ਜੀ.ਪੀ.ਏ. ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੇਤਰਤੀਬ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ

ਲਿਖਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਇਹ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਗਵਾਹ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਲਟਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣਾ, ਇਹ ਅਥਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ. ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:

"ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ 28.06.1990 ਦੇ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਔਰਤ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ
ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ, ਜੋ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ,
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਮਤਰੇਈ ਭਰਾ। ਜੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਖੁਦ ਭਰਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ. ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੈ
ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਵੇਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਦੇਖਦੀ ਸੀ
ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਖੋ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਵਰ੍ਹਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ. ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੈ
ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ।
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨ ਯੋਜਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਕ ਹੋਰ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ 08.10.1963 ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਸਾਲ 1990 ਵਿੱਚ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਪਤਾ - ਜੋਰਿੰਦਰ

ਕੌਰ ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ 775 ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਏ
ਵਿਕਾਸ ਕੁੰਜ/ਵਿਕਾਸ ਪੁਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਪਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਜਾਅਲੀ ਪਤਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਵੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ।
ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ
ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦਾ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। 4 ਹੈ
ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਦਾ ਕ੍ਰਮ
ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ. ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਐਂਟਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਂਟਰੀ 29.06.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਬਾਰੇ ਸੀਰੀਅਲ ਨੰਬਰ 388 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ
ਯਾਨੀ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨੰਬਰ 390 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ 28.06.1990 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ
ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਈ ਹੈ ਅਟਾਰਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਟੌਤੀ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੈ
ਮਿਤੀ '28' ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ... ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਕਤ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜਾਣੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਕਰਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

... ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਕਿਉਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਕਦੇ ਵੀ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਮੀਨ ਉਸ ਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

.....

... ਮਿਤੀ 29.06.1990 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਗਵਾਹ
ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ..."

32. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਿਸ 'ਤੇ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਅਸਲੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ. v. ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ।[8]. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਹੇਠਾਂ:

"27. ਇੱਕ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਕਾਨੂੰਨ 'ਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੂਤ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸੇ ਗਏ ਰਜਿਸਟਰਡ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

33. ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਭਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਅਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 18729 ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"68. - ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. - ਜੇ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਸਦੀ ਫਾਂਸੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ, ਜੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ:
ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1908 (1908 ਦਾ 16) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਕਿਸੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

---

[8] (2006) 5 353

[9] ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, "1872 ਐਕਟ"

ਜਿਵੇਂ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ
ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੁਦਈ ਲਈ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 29.06.1990 ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦਰਅਸਲ, ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 69 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਜੋ ਕੋਈ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"69. - ਉਹ ਸਬੂਤ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। - ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਾਂ ਜੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ
ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਸਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹਨ।
ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਆਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਬੂਤ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜੋ ਉਰਦੂ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਡੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮਾਲੀਆ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,
ਹੱਥ ਲਿਖਣ ਦੇ ਮਾਹਰ (ਡੀਡਬਲਯੂ 7) ਨੇ ਵੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂ 10 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਹਰ ਨੇ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ,
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਮਾਹਰ (ਡੀਡਬਲਯੂ 7) ਦੀ ਰਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ
ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 4, ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ.

ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

(71.) - ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਬੂਤ।
ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੱਥੇ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਗਵਾਹ-ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹੀ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਨ

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਜੋ ਇਹ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗਵਾਹ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ (ਉਸਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਐਲਾਨੇ ਬਿਨਾਂ) ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ

ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਲੇਖਕ, ਸੀ ਤਹਿਸੀਲ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਦਸੂਹਾ ਵਿਖੇ ਬਕਾਇਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲੇਖਕ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨਹੀਂ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ.

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਦੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ। ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ
ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਉਸਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਹੰਗਾਮੀ ਦੀ ਹੋਂਦ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਬੋਝ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਅਲੀ ਸਨ ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਸਨ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।
ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਬੋਝ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਗਵਾਹ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਲਈ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ:
"…..

ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ, ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇਗੀ
ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਭੈਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਹੈ

ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ/ਭਾਬੀ ਦੁਆਰਾ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੀ
ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮਤਰੇਏ ਭਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।
…"

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬੋਝ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਲੋੜ
ਅਨਿਲ ਰਿਸ਼ੀ ਬਨਾਮ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ 10 ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼
ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"8. ਸਬੂਤ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਧਾਰਾ 101 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(101. ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ- ਜਿਹੜਾ ਕੋਈ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਦੇਣਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਦੇਵੇ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਹੈ ਜੋ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਜੋ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਇਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਉਕਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕੀਤਾ
ਪਲੇਟ ਵਿੱਚ।
ਦਲੀਲ ਦੇਣਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਬੂਤ ਹੈ. ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਨਿਰਸੰਦੇਹ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ
ਇਹ ਇੱਕ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 102 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਬੋਝ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

---

[10] (2006) 5 ਐਸਸੀਸੀ H

ਜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ.

ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ
ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਥਿਤ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੰਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਤੱਥ ਵੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 111 ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਬੋਨ
ਕਿਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਉਦੋਂ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਬਦ "ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ" ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਬਿੰਦੂ ਜਾਂ ਕਿਹੜੇ ਹਨ
ਉਹ ਕੇਸ ਜੋ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਕੇਸ ਤੋਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਹੋਣਗੇ। ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਜਾਂ ਬਚਾਓਕਰਤਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਰਗਰਮ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੋਝ ਉਸ 'ਤੇ ਪਵੇਗਾ
ਉਸ ਨੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ,
ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਦੇ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਆਉ ਹੁਣ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਕਿ ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਗਰਮ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਸਨ
ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਐਚ ਸ਼ੱਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਨ

ਪਤੇ ਅਤੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਏ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਲਿਖਾਰੀ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਲਿਖਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਸੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀਪੀਏ ਦੇਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਤਰਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 1990 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਉਸ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਸਿਰਫ ਕਲਿਆਣਪੁਰ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ 'ਇਕ ਔਰਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ' ਸ਼ਬਦ ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 'ਮੈਂ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਾਂ' ਲਿਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸੀ
ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ
ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਬੁੱਢੀ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਠੋਸ ਨਹੀਂ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਰੰਜਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇੱਕ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ, ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ
ਗਵਾਹ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਦਾ ਲੰਬਰਦਾਰ ਸੀ। ਇੱਕ ਲੰਬਰਦਾਰ ਦਾ ਕੰਮ
ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਵਜੋਂ, ਲੰਬਰਦਾਰ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਵਿਚਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੱਤਿਆ ਗੁਪਤਾ (ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ) ਉਰਫ ਮਧੂ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਬ੍ਰਿਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ 11 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

---

[11] (1998) 6 ਐਸਸੀਸੀ

"16. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਇਸ ਦੀ ਮੁੜ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਲੱਭੇ ਕਿ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢੇ ਗਏ ਹਨ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਲਟ ਗਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਿੱਟੇ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ
ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 100 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸੰਭਵ ਹੈ।

<u>ਮਿਤੀ 03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਖਾਧੜੀ</u>

03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ
ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ
ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸਨ
ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 3) ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲਿਖਾਰੀ (4) ਅਤੇ 3 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ ੩ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ
ਇਹੀ ਰਕਮ 86,000/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਗਵਾਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਲਟ
ਅਨੁਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸਾਲ ੧੯੯੦ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬੂਤ ਸਾਲ ੨੦੦੭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਸੀ
ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਸਨੂੰ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਈ

ਇੱਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ, ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਹਰੇਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਦੂਸਰੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

“.....

… ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ, ਜੋ ਮਿਤੀ 03.07.1990 ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੱਸਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਬਾਰੇ। ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ 03.07.1990. ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸੁਰਾਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡੀਡਬਲਯੂ 6 ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਡੀਡਬਲਯੂ ੩ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ ੬ ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। …”

3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਲੰਬਰਦਾਰ ਅਤੇ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ (ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.3) ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ (3) ਸੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਨਾਲ ਹੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ। ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਿੱਧੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਉਸਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਗੀ। ਦਰਅਸਲ, ਉਹ ਫੋਟੋਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਦਾਮੋਦਰ ਬਨਾਮ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 12, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਜਿੱਥੇ ਦੇਰੀ ਹੋਈ ਹੈ

---

[12] (2004) 12 ਐਸਸੀਸੀ

ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕਰਨਾ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"7. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 15 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ
ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੀਡਬਲਯੂ 15 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਲਗਭਗ 13 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਕਤੂਬਰ 1990 ਦੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਯੂ 15 ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਗਸਤ 1997 ਵਿੱਚ ਯਾਨੀ ਲਗਭਗ ਸੱਤ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ
ਪਿਛੋਕੜ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਕਲੀ ਹੈ. ਜੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਮੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਮਨੁੱਖ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਅਪੂਰਨ ਹੈ. ਇਸ ਲਈ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ
ਇੱਕ ਅਤਿ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਪਹੁੰਚ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਖੌਤੀ ਗੜਬੜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਵਾਹ ਨੇ ਜਿਸ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵਾਹਨ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਗਈ, ਉਹ ਪੀਡਬਲਯੂ 15 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਨੂੰ ਫਿਲਟਰ ਕਰਨਾ
ਅੰਤਰ, ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਰੀਮ ਜਿਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਿੱਟੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦੋਵਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲ 1990 'ਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਿਊ3 ਦੇ ਸਬੂਤ 17 ਸਾਲ ਬੀਤਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਲ 2007 'ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਫੋਟੋਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਫਾਂਸੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਮਾਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ 03.07.1990 ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ

ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ (ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਨੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ), ਅਸੀਂ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਤਸਦੀਕ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"3.- ਵਿਆਖਿਆ ਧਾਰਾ- ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾ ਹੋਵੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਘਿਨਾਉਣਾ, -

…

ਕਿਸੇ ਸਾਧਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਦੋ ਜਾਂ ਵਧੇਰੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ
ਗਵਾਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਤੋਂ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ
ਅਜਿਹਾ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ; ਪਰ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਿਸਮ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

03.07.1990 ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। 3 ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ
ਉਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 3 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਦੂਸਰਾ
ਗਵਾਹ ਦੇ ਮਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਡੀਡਬਲਯੂ 2 ਅਤੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 4 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 4 ਲਿਖਾਰੀ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਾਲ, ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ.

ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਨਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕੇਸ

ਕਾਨੂੰਨੀ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ।[13], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ:

"57.1. ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ

[13] (2015) 8 ਐਸਸੀਸੀ H

ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਫਾਂਸੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਫੋਰਟੀਓਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਨਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੇ ਸਾਰ ਅਤੇ ਅਸਰਦਾਇਕਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰੋ
ਐਕਟ ਅਤੇ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68। ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ
ਕਿਸੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਤੇ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣਾ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਉਚਿਤ ਆਰਾਮ, ਵਾਧੂ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਲਚਕਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ
ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਅਤੇ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੀਆਂ। 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਪ੍ਰੋਪੋਂਡਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤਾਂ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ/ਗਵਾਹ, ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹਨ/ਹਨ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ/ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਸਿਰਫ ਇਸ ਗਵਾਹ/ਗਵਾਹ ਨੇ ਹੀ ਨਹੀਂ/
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇੜੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਭੁੱਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਗਵਾਹੀ ਫਾਂਸੀ ਦੇ ਅਮਲ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਇੱਕ ਆਮ ਵੇਰਵਾ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ
ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ, ਪ੍ਰੋਪੋਂਡਰ ਨੂੰ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ 1872 ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ ਐਕਟ ਕਰੋ ਪੂਰ ਇਹ ਸਰਵਉੱਚਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ.
ਜੇ ਪ੍ਰੋਪੋਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਤਾਂ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ (ਪ੍ਰੋਪੋਂਡਰ) ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ (ਪ੍ਰੋਪੋਂਡਰ) ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ
ਪਿੱਛਾ ਕਰੋ। ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਛੂਹ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ, ਜੋ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 63 (ਸੀ) ਅਤੇ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 68 ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਸਫਲ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ
ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਕੰਮ। ਅਲੋਕਾ ਬੋਸ ਬਨਾਮ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ।[14], ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹਨ
ਇੱਕ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼। ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"18. ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ
ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਜਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਲੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ (ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ
ਚਿੱਠੀਆਂ ਜਾਂ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ਾਂ)। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਖਰੀਦਦਾਰ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.
ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਕੱਲੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਹੈ.

ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ
ਇਹ ਕੇਸ (ਐਕਸਟ. 2) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ
ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦਾ। ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ "ਕਨਿਕਾ ਬੋਸ ਅਤੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ" ਵਜੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ "ਕਨਿਕਾ ਬੋਸ ਦੁਆਰਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇਵੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਕਰੀ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ"। ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਵੀ ਹੈ
ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ
ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ
ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਅਧੂਰਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ.

ਅਸੀਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਪੂਰਵਕ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ (ਐਕਸਟ. 2), ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਫੋਟੋਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਪੁਰਾਣੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣਾ ਅਰਥ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੁਣ "ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਨਾ ਲਓ"। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮੈਟ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

[14] (2009) 2 SCC 582

H

ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਕਰੋ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਚਾਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2001 ਰੁਪਏ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਿਤੀ (7-9-1979) ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖਰੇ ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਐਡਵਾਂਸ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਸਮਰਥਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ 10-10-1979 ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
2000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਹੋਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਕਿ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਕੁੱਲ ਅਰਨੈਸਟ ਰਕਮ ੪੦੦੧ ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਉਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਗਵਾਹ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਇੰਸਟਰੂਮੈਂਟ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਦੂਜੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਅਤੇ 10-10-1979 ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ.

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਮਾਪਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਸਮਝੌਤਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਡਰਾਫਟਸਮੈਨ
ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੋਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਫਾਰਮੈਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਿਰਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀਆਂ ਸਨ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ
ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ.

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ (ਐਕਸਟ. 2) 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ
ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

61. ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਬਦਲਾਖੋਰੀ ਵਜੋਂ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, 3 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਅਟੱਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਦੱਸੇ ਗਏ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਟਿਊਬਵੈੱਲ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਸੀ

H

ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਖਰੀਦੋ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਏ
ਕੋਲ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਕਤ ਕਰਜ਼ੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ
ਸੰਯੁਕਤ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।
4. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਪਿੰਡ ਅਸ਼ਰਫਪੁਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਕਿਉਂਕਿ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ
ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੀ
ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਬਾਰੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।
ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਭਿੰਨ ਅਧਾਰ
1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਅਤੇ 29.06.1990 ਅਤੇ 03.07.1990 ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹਨ।

<u>ਮਾਹਰ ◌ਾ◌ਂ ਦੀ ਰਾਏ</u>

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ ◌ਾ◌ਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ ਜੱਸੀ ਆਨੰਦ (ਪੀਡਬਲਯੂ 10) ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤ
ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਮਾਹਰ ਅਰਵਿੰਦ ਸੂਦ (ਡੀਡਬਲਯੂ 7) ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਦਸਤਖਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਹਰ ਸਬੂਤ
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਗਰਾਊਂਡ
ਇਹ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਾਪੀ ਕੀਤੀ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਨ, ਸਿਰਫ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ 10) ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਫਿਰ ਵੀ, ਮਾਹਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਨਾਲ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜਾਅਲੀ ਹਨ।

<u>1963 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ</u>

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਗਿਆਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਦੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।
ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ੧੯੬੩ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲ ਦਫ਼ਤਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਜੀਪੀਏ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਮਿਊਟੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਸੀ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 45 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

45. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਇੰਤਕਾਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਸਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਬਾਰੇ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 08.10.1963 ਈ. ਡੀ19 ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਚਾਓਕਰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।
ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ
ਉਸ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲ ਦਫ਼ਤਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਿਉਂਕਿ 1963 ਦਾ ਜੀਪੀਏ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ ਜੋ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 90 ਦਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ 30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਨੁਮਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਹੇਠਾਂ ਵੀ ਇਹੀ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"90. - ਤੀਹ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ:- ਕਿੱਥੇ
ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਜੋ ਤੀਹ ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਹੀ ਸਮਝਦੀ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਸਤਖਤ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਰ ਹੋਰ ਹਿੱਸਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ
ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,
ਅਤੇ, ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ.

ਵਿਆਖਿਆ:- ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ
ਉਹ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਹੇਠ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਗੇ; ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਅਣਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇ
ਇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਮੂਲ ਸੀ, ਜਾਂ ਜੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਮੂਲ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ.

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਧਾਰਾ 81 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ 'ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ ਅਸੀਂ 1872 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜੋ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ. ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"4. - "ਮੰਨ ਲਓ"- ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਮੰਨ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

30 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਧਾਰਨਾ ਇਹ ਹੈ,
ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਖੰਡਨ ਯੋਗ ਅਨੁਮਾਨ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਿਆ
ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਕੇ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ 1963 ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ
ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ.
ਇਸ ਲਈ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1963 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਸੀ।

. <u>ਸੀਮਾ</u>

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈ ਸੀ
ਫਰਵਰੀ, 2001 ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਕਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ
ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਸਨੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ
ਉਕਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ। ਸੂਟ ਹਨ
ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ 3 ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ

ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1) ਅਤੇ ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਨਿਰਮਲ ਗਿੱਲ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ 8 ਵਜੋਂ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦਸੰਬਰ, 2000 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 5 ਅਤੇ 6 ਤੋਂ ਇੰਤਕਾਲ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਹੋਣ ਤੱਕ ਇੰਤਕਾਲ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ
ਜ਼ਲੰਧਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਸਾਫ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਫਰਵਰੀ 2001 ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕੱਠ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ
ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 1990 ਵਿਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।
ਫਾਂਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਦਾ ਗਲਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ, 2001। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 94 ਅਤੇ 98 ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"94. ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਸੰਬਰ, 2001 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਲੀਲ ਲੈ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ
ਨਾਲ ਹੀ ਉਸਦੀ ਧੀ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ, ਇਹ ਗੱਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆਈ ਕਿ ਪਾਵਰ ਆਫ ਅਟਾਰਨੀ ਜਾਅਲੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੈ
ਕਿ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਵਿਕਰੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

98. ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਸਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਣਕਾਰੀ। ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਰਚਰਨ ਕੌਰ (ਜੋਗਿੰਦਰ ਕੌਰ) ਨੇ ਮਿਤੀ 29.06.1990, 28.06.1990, 03.07.1990 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ।
ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਆਦਿ ਖੇਡੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ

H

ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ। ਇਸ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ,
ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗਲਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦਸੰਬਰ, 2001 ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 1990 ਤੋਂ ਜੀਪੀਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਸੀ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ, ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਸੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ.

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰਕ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 4 ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ
ਰੁਸਤਮ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਕੋਲ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ
ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਕਤ ਤੱਥ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਜਦੋਂ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਇੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

".....

... ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹੋਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹਨ।
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਭੁਗਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਭਾਬੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸੈਟਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਾਪਰਿਆ
ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਬਾਰੰਬਾਰਤਾ। ਉਸ ਦੇ ਚਾਚੇ ਦੇ ਪੁੱਤਰ (ਤਾਇਆ ਦੇ ਪੁੱਤਰ) ਦਾ ਵਿਆਹ
ਡੀਡਬਲਯੂ 6 ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਉਕਤ ਵਿਆਹ
ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ। ..."

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਆਓ ਅਸੀਂ ਸੀਮਾ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ

ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 196315 ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

(1) ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ,

(ਏ) ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾ ਜਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਏਜੰਟ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਜਾਂ

ਉਸ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਗਿਆਨ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੁਆਰਾ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹੈ
ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਦਾ; ਜਾਂ

ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਉਸ ਤੋਂ ਲੁਕਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਗਲਤੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਜਾਂ ਵਾਜਬ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ, ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ; ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ

ਉਤਪਾਦਨ
. .....”

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, 1963 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਦੋ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੈ ਕਿਸੇ ਦੀ ਹੋਂਦ

ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਅਜਿਹੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ, ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਡੀਡਬਲਯੂ 2) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੁਸਤਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਰੁਸਤਮ ਦੀ ਗਵਾਹੀ

ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 15, "1963 ਐਕਟ"

ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਦੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਫਰਵਰੀ, 2001 ਦੀ ਥਾਂ ਦਸੰਬਰ, 2001 ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਮੰਨ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ
ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹੋਂਦ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ. ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਬੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ
ਅਦਾਲਤ - ਕਿ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਝੂਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ 2001 ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

<u>ਸਿੱਟਾ</u>

ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਿਆਰ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ 1990 ਦੇ ਜੀਪੀਏ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ
ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ
ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲੈ ਜਾਂਦਾ. ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ, ਲਿਖਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ; ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਝੁਕਾਓ।

ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਥਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ
ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਹੋਂਦ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹਨ.

ਬਾਅਦ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਲਈ, ਕਿਉਂਕਿ 1990 ਜੀਪੀਏ ਸਾਬਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ.
ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ
ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ।
ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

